

Erasmus School of
Health Policy
& Management

Samen beslissen: de trend om in cocreatie zorg en ondersteuning te organiseren, met een beslissende inbreng van cliënten

Werkconferentie 22 november 2019

Ervaringsdeskundigheid en toezicht in zorg en welzijn

Agenda

Samen beslissen, waar hebben we het over?

Samen beslissen: van trend naar hefboom

Samen beslissen: het gaat om gedrag

Samen beslissen: rol van de toezichthouder?

Voorbeeld

Introductiefilmpje “the edge of life (Louis Theroux)

Vraag: wat versta jij onder gedeelde besluitvorming en wat zie je hiervan (niet) terug?

Dansen met de dokter

Samenwerken in de spreekkamer

Paul Brand

SAPIENTA

Bij de dokter? 3 goede vragen

Wat zijn mijn mogelijkheden?

Wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?

Wat betekent dat in mijn situatie?

Voor meer informatie: www.3goedevragen.nl
Initiatief: Patiëntenfederatie NPCF en Federatie Medisch Specialisten

Regeerakkoord 2017: 'Gezamenlijke beslissing van patiënt en zorgverleners in medische richtlijnen.'

Zo gaan we het doen!

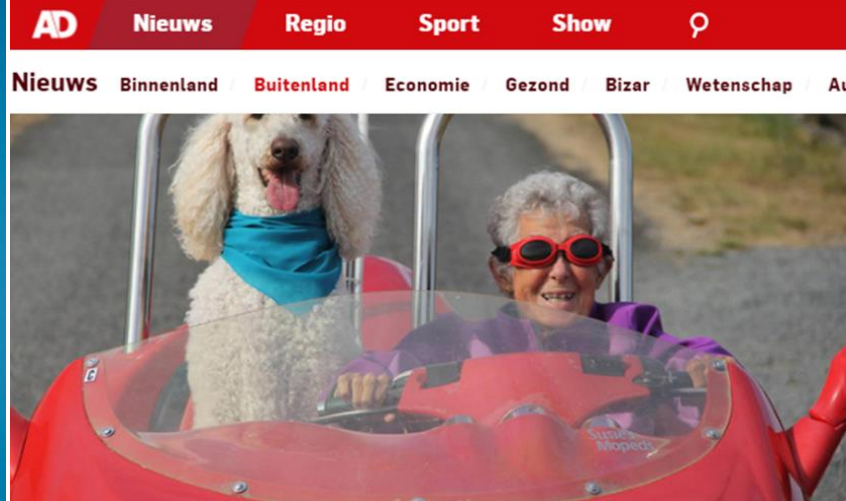
Samen beslissen bij borstkanker
Jannie Oskam

Richtlijnen jeugdhulp en jeugbescherming

Richtlijn

Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp

▲ Norma Bauerschmidt waagt zelfs een ritje met de hond. © Facebook/ Driving Miss Norma

90-jarige verkiest roadtrip boven chemokuur en overlijdt na 21.000 kilometer

Toen Norma Bauerschmidt lang na te denken. De Amc behandelingen. Net daarv aan.

Betere zorg begint met een goed gesprek

Nieuws Cultuur & Leven Magazine

INTERVIEW CONNIE RIJLAARSDAM: 'HET WERKT ALS JE EEN ECHT OPEN GESPREK AANGAAT'

Toen een dak- en thuisloze Tilburgse vrouw met ernstige psychische problemen en verslaafd aan drugs en alcohol voor de derde keer zwanger werd, dacht Connie Rijlaarsdam, verpleegkundig specialist bij de GGD Hart voor Brabant: 'Dit moeten we anders aanpakken. Anders blijft de ellende zich herhalen en hoeven we alleen de geboortedatum te veranderen.' Zo begon in 2014 het programma 'Proactief aanbieden van anticonceptie aan kwetsbare vrouwen'. Het komt erop neer dat ze intensieve en open gesprekken aanging met zulke vrouwen: over hun kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. 'Dat gebeurde daarvoor niet. Er was veel handelingsverlegenheid bij hulpverleners. Zij durfden zo'n gevoelig onderwerp niet aan te snijden, wisten er te weinig van of hadden er geen tijd voor.'

Ze sprak over seks, dat het fijn was, maar ook gevolgen kan hebben: een kind. Ze gaf voorlichting over voorbehoedsmiddelen. 'Sommige vrouwen namen alleen de pil na seksuele gemeenschap. Daar is nog veel onwetendheid over', aldus Rijlaarsdam. Sommige vrouwen zeiden geen geld te hebben voor anticonceptie:

BMJ

No 7212 18 September 1999

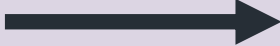

Embracing
patient
partnership

Oorsprong

- New Medical Ethics: arts-cliënt rollen('60s)
  - Autonomie
  - Welddoen (afweging voor/nadelen)
  - Niet schaden (iets doen wat patiënt niet wil)
  - Rechtvaardigheid (minder ongelijkheid)
- Jack Wennberg c.s.: praktijkvariatie ('80s)
  - > niet één beste beslissing: preferentie-gevoelig

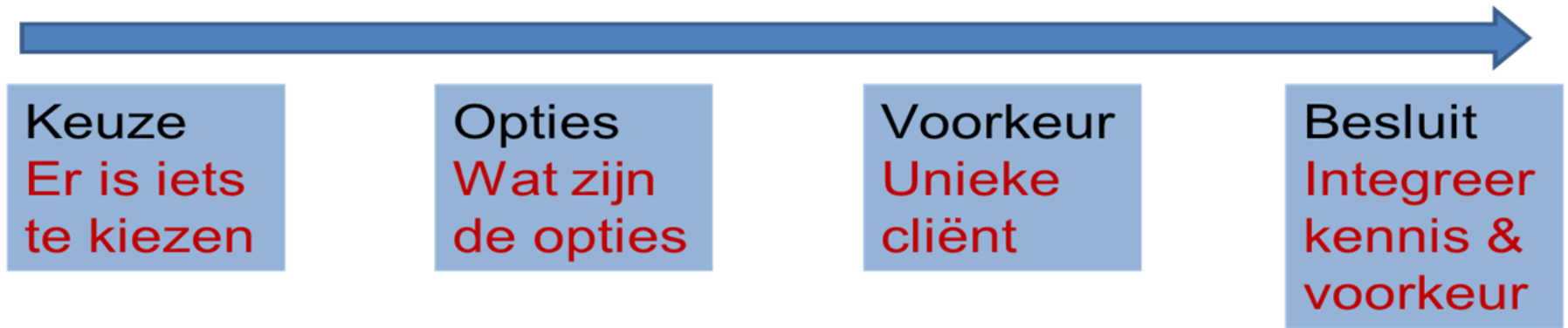
Communicatiestijlen

	Paternalistisch model	Deliberatief model Samen beslissen	Informatief model
Informatie			
Wikken en wegen	Zorgverlener	Beiden	Patiënt/naaste
Besluit	Zorgverlener	Beiden	Patiënt/naaste

Emanuel et al. JAMA 1992;267:2221.

Charles et al. Soc Sci Med 1999;49:651-61.

'de 4 stappen van samen beslissen'

Stiggelbout 2015, Elwyn 2012 & 2017

Effecten gedeelde besluitvorming

twijfel

spijt

kosten

operaties

tevredenheid

therapie
trouw

betrokken

geïnformeerd

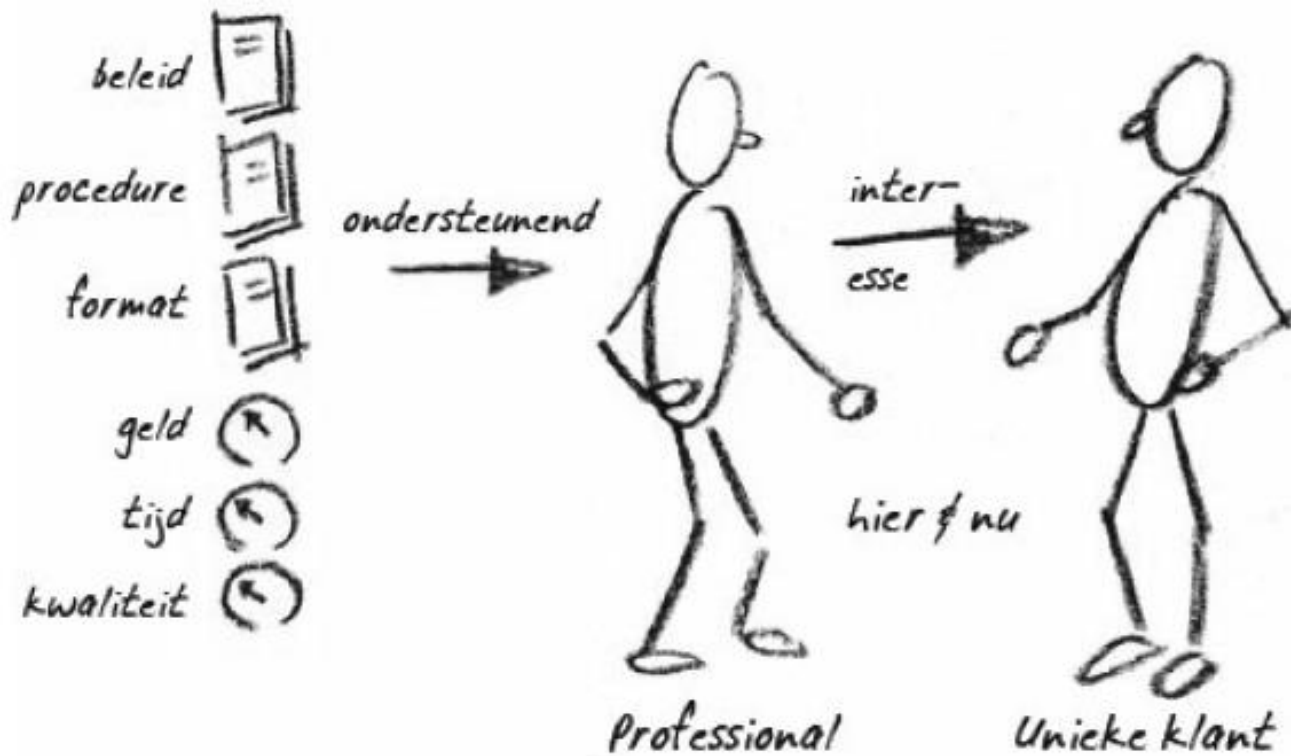

Samen beslissen: van trend naar hefboom?

A large flock of birds flying in a circular pattern against a blue sky. The birds are densely packed, creating a textured, circular shape that resembles a large, abstract tree or a massive flock. The background is a clear, light blue sky. The overall image conveys a sense of collective movement and organization.

Radicaal ander design vanuit intrinsieke
motivatie en vakmenschchap?

Trend: het gaat steeds om gedrag in het primair proces

11 seconden....

Singh Ospina, J Gen Intern Med. 2019 Jan;34(1):36-40.

23 op de schaal van 100.....

Couët et al. Health Expect. 2015

Trend: Zorgverlener als coach

Ja, dat heeft me enorm aan het denken gezet.

'Niet behandelen kan soms de beste optie zijn' - Die ene patiënt

<https://www.youtube.com/watch?v=Kj4ovjTV7y8>

Rol van de toezichthouder?

Dank!

Haske van Veenendaal,
haskevanveenendaal@gmail.com

De praktijk .....

1. Tools (informatiematerialen, keuzehulp, etc.),
2. Gedrag (cliënt en professional),
3. Organisatie/context (bijv. richtlijnen, zorgpaden)
4. Randvoorwaarden (bijv. financiering, wetgeving)